

KAMU KESİMİNDE İŞÇİLERİN VE MEMURLARIN ZAMLARI

27 Temmuz 2021

Yıldırım Koç

Önümüzdeki günlerde kamu kesimi işçilerinin ve ayrıca memur ve sözleşmeli personelin ücret ve aylık zamları konusu önemli olacak.

Türkiye’de 2020 yılı Aralık ayı itibariyle merkezi yönetim kurumlarında 2,9 milyon memur ve 406 bin sözleşmeli personeli istihdam ediliyordu.

Kamu kesiminde işçi statüsünde istihdam edilenlerin sayısı da 700 bine yakındı.

Kamu kesimindeki işçiler adına Türk-İş ve Hak-İş Konfederasyonları Mayıs ayı sonunda ortak tekliflerini hükümete iletti.

Memurlar ve sözleşmeli personel adına toplu pazarlık yetkisi hem konfederasyon düzeyinde, hem de 11 hizmet kolunda Memur-Sen’e ait.

Memur ve sözleşmeli personel adına yapılacak görüşmeler, 2022 ve 2023 yıllarına ilişkin zam ve diğer düzenlemeleri ele alacak. Görüşmeler Ağustos ayının ilk işgünü başlayacak. Görüşmelerde anlaşma olmaması durumunda konu Kamu Görevlileri Hakem Kurulu’na iletilecek. Hakem Kurulu’nun kararı da dahil olmak üzere görüşme süreci en geç Ağustos ayının son işgünü tamamlanacak. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu ise 11 üyeden oluşuyor. Kamu çalışanlarını dört kişi temsil edecek. Bunların ikisi Memur-Sen’den, 1’i Türkiye Kamu-Sen’den ve 1’i de KESK’ten.

ZAMLAR NE KADAR OLACAK?

Kamu kesimi işçilerinin ve memurlar ile sözleşmeli personelin giderleri merkezi yönetim bütçesinden karşılanıyor. Ancak ekonomik durum pek iyi gözüküyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın 26 Temmuz 2021 günü yaptığı açıklamaya göre, merkezi yönetimin brüt borç stoku 30 Haziran 2021 tarihi itibariyle 2 katrilyon 27 milyar liraya yükseldi. Bunun 845 milyar liralık bölümü Türk Lirası, 1 katrilyon 182 milyarlık bölümü döviz cinsinden.

Merkezi yönetim bütçe açıklarında olumlu bir gelişme var. Yıl başında bütçe hazırlandığında 2021 yılında bütçe açığının 245 milyar lira olması bekleniyordu. Haziran sonu itibariyle altı aylık bütçe açığı 32,5 milyar lira düzeyinde kaldı.

Ücret ve aylık zamları, işçi ve memur örgütlerinin şikayetlerine bakılarak belirlenmez. Ücret ve aylık düzeylerini belirlemede bilimsel ölçütler de yoktur. Açlık sınırı ve yoksulluk sınırı gibi, pek de bilimsel olmayan açıklamalar yapılır; bunlara göre ücret ve aylık belirlenmesi de söz konusu değildir.

Ücretler ve aylıklar, tarafların gücüne ve mevcut kaynaklara göre belirlenir.

Mevcut kaynaklar sınırlı. Covid-19 riskinin hızla yeniden arttığı koşullarda, önümüzdeki aylarda ekonomik sorunların artma olasılığı çok yüksek. Zaten siyasal iktidarın Türkiye ekonomisinde köklü düzeltmeler yapma niyeti de söz konusu değil. Günü kurtarmak için geleceği daha da fazla tehlikeye atan adımlar uygulanıyor. Siyasi iktidar, işçilerin ve memurların taleplerinin karşılanmasında çok sınırlı olanakları kullanmak durumunda.

İçinde yaşadığımız düzende, haklı olduğunuz için hak alınmaz, güçlü olduğunuz ölçüde hak alırsınız.

İşçilerin ve memurların üç temel gücü vardır: (1) Eylemler, grevler, mitingler, yürüyüşler, vb. (2) Siyasi güç (3) Tüketici olarak güç.

İçinde bulunduğumuz süreçte tüketici olarak güç etkisizdir.

Yakın bir gelecekte seçimler de gözüküyor.

Bu durumda işçilerin bu yılki ve memurların da bundan sonraki iki yılda alacakları zamların belirleyicisi, eylemlilik olacak.

Günümüzde memur ve sözleşmeli personel olarak çalışanların çok büyük bölümü AKP iktidarları döneminde işe başladı. Kamu kesimi işçilerinin de önemli bir bölümü, taşeron işçisiyken kadroya geçirilen ve AKP aracılığıyla işe alınmış işçiler. Bakalım AKP aracılığıyla işe girmiş olan memurlar ve işçiler, siyasal tercihlerine göre mi tepki verecek, sınıf çıkarlarına göre mi. İşçi sınıfını böylesine ciddi bir sınav bekliyor.